

УДК 343.163

В.В. ЛОГОША, Харківський національний університет внутрішніх справ

МІСЦЕ ПРОКУРАТУРИ В СИСТЕМІ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ

Ключові слова: органи прокуратури, статус прокуратури, гілка влади, реформа

Прокуратура в сучасному демократичному суспільстві виконує надзвичайно важливу правоохоронну роль, зміст діяльності якої визначається її місцем у системі органів державної влади, функціями та напрямками її діяльності, наданими законом повноваженнями для їх виконання [1, с.86].

Останнім часом у зв'язку з проведенням судово-правової реформи висловлювання нові аргументи «за» і «проти» розширення функцій і повноважень прокуратури у різних сферах діяльності, зміни її статусу та місця у системі державної влади. Значна частина важливих з точки зору зміцнення законності та правового захисту громадян повноважень прокурора періодично зазнають істотних змін. Тому є всі підстави виділити, щонайменше, два етапи реформування інституту прокуратури в Україні – етап перехідного періоду і етап політичної і правової стабілізації, який наразі проходить у нашій державі. Кожному з них властивий свій тип прокуратури, що відображає об'єктивні потреби забезпечення законності, підтримки правопорядку та боротьби зі злочинністю.

Серед науковців та працівників органів прокуратури вже давно дискутуються питання щодо місця органів прокуратури в механізмі державної влади. Зміст численних дискусій щодо місця прокуратури в державному механізмі полягає в наступному: одні правознавці вважають, що прокуратура повинна примикати до законодавчої влади, як орган, який здійснює нагляд за дотриманням законів, інші відводять їй місце в системі виконавчої влади, що реалізує закони, деякі навіть

пропонують визначити місце прокуратури в президентській структурі, інші бачать місце прокуратури в системі судової влади тощо.

Проблема визначення місця органів прокуратури в системі державної влади досліджувалась такими вітчизняними вченими, як Ю.М. Грошевий, В.В. Долежан, В.С. Зеленецький, П.М. Каркач, М.В. Косюта, О.Р. Михайленко, М.І. Мичко, М.В. Руденко, В.В. Сухонос, В.Я. Тацій та ін. Втім, не дивлячись на широкий спектр наукових публікацій із цього питання, багато проблем у цій сфері ще не дістали належного осмислення, залишаючись дискусійними. На сьогодні практично відсутні дослідження прокуратури з точки зору визначення її місця у механізмі сучасної держави в цілому, з урахуванням особливостей правових систем різних країн та інших факторів, що впливають на вибір певної функціональної моделі прокуратури. Тому метою цієї статті є аналіз існуючих теоретичних поглядів щодо місця прокуратури в системі органів державної влади.

Відомо, що в різних країнах історично склалися різні моделі прокуратури – від органу кримінального переслідування та підтримання обвинувачення в суді до тотального нагляду за додержанням та застосуванням законів [1, с.86]. Досвід зарубіжних країн також свідчить, що існують різні варіанти вирішення питання про місце прокуратури у державному механізмі. Так, за цією ознакою можна виділити п'ять груп країн, в яких застосовуються такі основні концепції прокурорської діяльності: 1) країни, де прокуратура діє у складі Міністерства юстиції, хоча при цьому може належати до органів правосуддя і діяти при судах, а прокурори можуть належати до суддівського корпусу (магістратури) (Польща, США, Франція, Бельгія, Нідерланди, Данія, ФРН, Японія); 2) країни, де прокуратура входить до складу судової системи і перебуває при судах або використовується у межах судової влади адміністративною автономією (Албанія, Іспанія, Італія, Ірландія); 3) країни, де прокуратура виділена в самостійну систему адміністративних органів і є підзвітною парламенту

або главі держави (Бразилія, Португалія, Словаччина, Угорщина, Фінляндія); 4) країни, де прокуратура існує у вигляді органу, що підзвітний і підконтрольний вищим колегіальним державно-партійним органам країни (В'єтнам, КНР, КНДР, Куба); 5) країни, де прокуратури або її прямого аналогу взагалі немає (Ватикан, Катар, Кувейт, Велика Британія, Ірландія).

У міжнародних документах у сфері прокурорської діяльності, зокрема в Рекомендації Комітету Міністрів Ради Європи Rec (2000) 19 «Про роль прокуратури в системі кримінального судочинства», визнається можливість існування у демократичному суспільстві різних моделей прокуратури. Зокрема, прокуратура може існувати як частина судової влади з обов'язковим визначенням у законі характеру і меж її незалежності (п.14). Допускається очевидність того, що прокуратура може бути частиною виконавчої влади (є частиною уряду або йому підпорядкована), але у цьому випадку має бути забезпечена незалежність прокурорів та прозорість і справедливість їх діяльності (п.13). Однак, формуючи ту чи іншу модель (концепцію) діяльності прокуратури в Україні, потрібно керуватися не лише міжнародними стандартами щодо її ролі і місця в демократичному суспільстві, а й зважити на історичні традиції, правову культуру, менталітет та реальний стан соціально-економічного й політичного розвитку держави. Також слід враховувати, що кожний окремий інститут у зарубіжних державах – це тільки елемент налагодженого механізму, який в умовах України може і не спрацювати.

Якщо наявність прокурорської влади ніхто не заперечує, то віднесення її до однієї з традиційних гілок влади є проблематичним, і це, насамперед, пов'язано з тим, що прокурорська влада істотно відрізняється від інших її гілок.

Виходячи зі складності державного механізму на сучасному етапі розвитку суспільства, серед науковців все частіше висловлюються думки з критикою ортодоксального погляду щодо існування в механізмі держави лише трьох гілок влади: законодавчої, виконавчої й судової. Чим складніше апарат дер-

жави, тим більш розгалужені її функції. Залежно від цього неминуче виникає потреба в нових гілках влади, які існують об'єктивно, не будучи офіційно визнаними в конституційно-правових актах (президентська, виборча тощо) [2, с.8]. Однією з країн, яка не притримується ідеї чіткого розмежування гілок влади, є Румунія.

Отже, фундаментальні гілки влади – законодавча, виконавча та судовою, які уособлюють єдину державну владу та її поділ, не виключають можливості існування інших функціонально самостійних правових інститутів, їх наявність визначена реальними потребами побудови правової держави і державно-правового життя суспільства в певний конкретний період, необхідністю демократичних форм контролю різних органів усіх гілок влади у випадках, коли їх діяльність не відповідає принципам і положенням Конституції України. Одним із таких самостійних правових інститутів і є Прокуратура України.

У науковій та навчальній літературі прокуратуру іноді відносять до самостійної гілки влади, зокрема, контрольно-наглядової. Ця позиція ґрунтується на тому, що прокуратура України як єдина централізована система державних органів наділена функціями, які вирізняють її з-поміж органів виконавчої і судової влади, наділена наглядовими повноваженнями та за своїм правовим статусом виходячи з положень Конституцією України 1996 р. не може бути віднесена до жодної гілки влади, задекларованої у ст.6 Конституції України.

Оскільки прокуратура України не може бути «вмонтована» у систему органів виконавчої або судової влади, як це має місце у деяких країнах, то це дало науковцям підстави стверджувати про наявність окремої гілки влади – контрольно-наглядової, у якій прокуратура займає особливе місце. До цієї «гілки» влади також відносять Конституційний Суд, Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, Рахункову палату, Національну раду з питань телебачення і радіомовлення та

Національну експертну комісію України з питань захисту суспільної моралі.

На думку вчених, можливість у перспективі інтегрувати прокуратуру до складу контрольно-наглядової гілки влади обумовлена тим, що всі ці органи здійснюють у межах своєї компетенції охорону конституційного ладу, захищають конституційну законність. Спільною метою прокуратури й зазначених органів є забезпечення верховенства Конституції України в нормотворчій і правозастосовній діяльності, а завданням – практична діяльність, яка спрямована на досягнення цієї мети. Тому М.В. Косята на підставі аналізу нормативних актів Генерального прокурора України та прокурорської практики справедливо зробив висновок, що «...нині прокуратура України виступає як система органів, що здійснюють конституційний нагляд. На відміну від конституційного контролю, здійснюваного Конституційним Судом, цей нагляд має місце переважно у сфері правозастосовної, а не правотворчої діяльності, хоча прокуратура досить часто реагує й на факти видання державними органами (аж до Кабінету Міністрів України) неконституційних актів нормативного характеру» [2, с.8–9]. Однак, інтеграція прокуратури (як автономного елемента системи) до контрольно-наглядової влади буде можлива у разі відокремлення в Основному Законі спеціального розділу та за умови збереження за прокуратурою функції нагляду за додержанням і застосуванням законів.

Деякі вчені вважають, що прокуратура повинна бути в системі законодавчої влади, оскільки вона є органом нагляду за виконанням законів, які приймаються законодавчим органом – Верховною Радою України, діє на основі повноважень, отриманих від законодавчої влади, і є підконтрольною їй [3, с.383; 4, с.25]. Як приклад наводяться країни, де прокуратура виділена в окрему систему і підзвітна парламенту (КНР, Куба, Словаччина). У цих країнах на прокуратуру покладається також загальний нагляд за законністю.

Прокурорський нагляд виник й існує для виконання функції забезпечення єдності законності, що також властива законодавчій владі. Остання, приймаючи закони, зацікавлена в їх точному і уніфікованому виконанні та створює для цього необхідні державно-правові структури, в тому числі прокуратури. У той же час прокурорський нагляд не підміняє законодавчу владу, Конституційний Суд або будь-який інший державний орган у сфері забезпечення закону, єдності законності і у вирішенні інших завдань. Отже, прокуратура в певній мірі тяжіє до законодавчої влади. Здійснюючи нагляд, що носить безперервний, а не епізодичний характер, за виконанням прийнятих парламентом законів, прокуратура як би виконує частину функцій парламенту [5, с.2].

Є сьогодні й прихильники віднесення прокуратури до президентської влади [6, с.26]. Враховуючи статус Президента України, котрий визнається гарантом додержання Основного Закону, прав і свобод людини і громадянина (ст.102 Конституції), вони визнають можливим на певний (перехідний) період конструювати прокуратуру як структуру президентської влади, що здійснює від його імені нагляд за виконанням законів і президентських указів у державі. До того ж підкреслюють, що зважаючи на цільове призначення та функціональну направленість, діяльність прокуратури найбільшою мірою пов'язується з діяльністю Президента України [7, с.6].

На думку цих науковців, прокуратура має стати важливою і необхідною опорою президентської влади, що особливо необхідно в умовах, нестабільних правових відносин у суспільстві. У предмет діяльності прокуратури повинен увійти постійний і системний нагляд за виконанням законів і указів Президента, що мають силу закону і особливе значення в проведенні реформ і забезпеченні правопорядку [8, с.25].

У цьому зв'язку цікавим є досвід Республіки Казахстан. Відповідно до ст.1 Закону «Про прокуратуру» цієї держави, «Прокуратура Республіки Казахстан – підзвітний Пре-

зиденту Республіки Казахстан державний орган, який здійснює вищий нагляд за точним і однаковим застосуванням законів, указів Президента Республіки Казахстан та інших нормативних правових актів на території Республіки, за законністю оперативно-розшукової діяльності, дізнання та слідства, адміністративного та виконавчого провадження» [9].

В юридичних колах висловлюється думка і про те, що прокуратура має увійти до складу Міністерства юстиції України, тобто стати частиною виконавчої влади [8, с.25]. Вважаємо, що практична реалізація такої пропозиції у сучасних правових реаліях, що існують в Україні, призведе до:

1) політизації прокуратури, проти чого застерігається у ст.12 Рекомендації 19 Комітету Міністрів Ради Європи 2000 р. Політизація прокуратури пов'язується з тим, що як частина виконавчої гілки влади, прокуратура повинна буде дотримуватися політики Уряду. Впровадження тільки політики держави призведе до пригнічення дійсної сутності громадських інтересів та бюрократії. Функціонування прокуратури залежатиме від міцності парламентської більшості, яка має схильність до перманентного переформування, та певних політичних сил, що створюватиме реальну загрозу частих змін прокурорів усіх рівнів. Крім того, посада Генпрокурора стане предметом «торгівлі» при парламентському розподілі владних портфелів. Не виключено є можливість спрямування діяльності прокуратури проти опозиційних сил [11, с.11–12];

2) зміни її правової природи, перетворивши прокуратуру фактично в адміністративно-контрольний орган, що суттєво знизить незалежність прокурорів. Відбудеться зниження також її соціально-економічного забезпечення з огляду на зрівняння прокурорського статусу зі статусом державних службовців у сфері управління;

3) декларативності законодавчо проголошеної незалежності прокурорів, адже правосвідомість посадовців органів виконавчої влади ґрунтується на таких засадах, як чітка

ієрархія, підпорядкованість і втручання у діяльність підпорядкованого суб'єкта. До того ж при пакетному фінансуванні прокуратури разом з Міністерством юстиції не можна категорично заперечувати той факт, що прокуратура дослухатиметься до порад Міністра, який буде вирішувати питання, пов'язані з її фінансуванням. Завжди варто пам'ятати: прокурор як процесуальна фігура має відповідні процесуальні повноваження, а тому гарантувати незалежність задля їх належної реалізації вкрай необхідно [11, с.12];

4) підвищення загрози того, що замість подальшої демократизації і збільшення потенціалу прокуратури із захисту прав людини і суспільних інтересів її можуть перетворити в орган, який буде здійснювати представництво інтересів виконавчої влади та її посадових осіб [12, с.22].

Венеціанська комісія вважає, що залежність прокуратури від виконавчої влади ускладнить досягнення деполітизації прокуратури і захист прокурорів від неналежного втручання в їх роботу, яке повинне бути обумовлене законом, а не політичною необхідністю. Крім того, у державах, де прокуратура належить до виконавчої влади, суспільство постійно зацікавлене в удосконаленні статусу прокурорів, забезпеченні їх незалежності від впливу уряду. Причому деякі держави йдуть на кардинальні зміни статусу прокуратури. Так, у 1997 році у Фінляндії було проведено реформу, внаслідок якої прокуратуру виведено із системи Міністерства юстиції та започатковано її діяльність як самостійного органу в системі судової влади.

Значна частина науковців вважають, що прокуратура повинна бути складовою частиною системи судової влади, оскільки функції прокуратури безпосередньо пов'язані зі здійсненням судочинства, а професії судді та прокурора за своїм характером є спорідненими [12, с.21; 11, с.12]. Дійсно, прокурорська діяльність наближена за своєю суттю до системи судової влади, оскільки ніякий інший орган не має таких тісних зв'язків із судом, як про-

курор під час судового розгляду кримінальних справ, і такого важливого впливу на рішення суду. Також не можна не відзначити посилення на практиці процесу співробітництва та забезпечення більш тісного взаємозв'язку та взаємодії прокуратури з судовою владою з метою об'єднання їх потенціалу у захисті прав громадян, утвердження законності і правопорядку, орієнтацію органів прокуратури на звернення до суду, як найбільш ефективну форму захисту прав громадян.

Шляхом віднесення прокуратури до судової гілки влади пішли не тільки такі демократичні європейські країни, як Бельгія, Іспанія, Італія, Нідерланди, Греція, Португалія, Франція, Фінляндія, а й більшість постсоціалістичних країн, зокрема Азербайджан, Вірменія, Грузія, Казахстан, Молдова, Росія, Латвія, Литва, Болгарія, Румунія. Всі вони по-різному побудували прокуратуру в системі судової влади. Є країни, де прокуратура організаційно об'єднана з судовою системою, прокурори закріплені за судами і працюють незалежно від інших прокурорів (Франція, Італія). Однак у більшості країн прокуратура має власну ієрархічну структуру.

Згідно з п.17 Рекомендаціями (2000) 19 Комітету Міністрів Ради Європи якщо прокуратура є складовою системи судової влади, то «... держави повинні вжити відповідних заходів, щоб правовий статус, компетенція і процесуальна роль прокурорів були встановлені законом таким чином, аби не могло бути законних сумнівів щодо незалежності і неупередженості суддів».

Визначення статусу прокуратури як незалежного органу в системі судової влади має наступні переваги: 1) деполітизація системи; 2) підвищення статусу прокурорів (зокрема, встановлення рівня заробітної плати у відсотковому відношенні до заробітної плати суддів відповідного рівня на зразок Російській Федерації); 3) зміцнення принципу незалежності, який розповсюджуватиметься і на органи прокуратури в разі їх входження до системи судових органів; 4) можливість під-

вищення професійного рівня прокурорських кадрів шляхом прирівнювання вимог стосовно особи, яка претендує на заняття посади в органах прокуратури, до суддівських.

Однак більшість вчених справедливо підкреслюють, що прокуратура є самостійною незалежною державною інституцією, яка активно взаємодіє з усіма гілками державної влади, що дозволяє їй найбільшою мірою реалізувати свої правоохоронні й правозахисні функції. Така позиція науковців дає підстави стверджувати, що оскільки прокуратура в Україні є одним із найважливіших елементів правової системи зі специфічним, притаманним тільки їй правовим статусом (завдання, функції, повноваження, відповідальність), її не можна відносити до будь-якої з класично визначених і перелічених у ст.6 Конституції України гілок влади. Тому слід погодитися з тими вченими (наприклад, В.В. Шубою [13, с.23]), які вважають, що прокуратура є представником самостійної та незалежної гілки влади – прокурорської. Підтвердженням цієї точки зору є структурна побудова Конституції, де місце прокуратури визначено між виконавчою та судовою гілками влади. Більш того, те, що в окремих розділах Конституції визначено функції і повноваження таких гілок державної влади, як законодавча (ст.ст.75, 85, 92, 98, 101), виконавча (ст.ст.116-119) та судова (ст.ст.124, 150), і те, що функції прокуратури також передбачені безпосередньо в Конституції (ст.121), є додатковим аргументом того факту, що вона може розглядатись як самостійна гілка державної влади [2, с.8].

При цьому слід виходити з того, що: а) підпорядкування прокуратури виконавчій або судовій владі може зруйнувати систему «стримувань і противаг», що склалася в державі; б) жоден із існуючих державних органів не в змозі взяти на себе наглядову функцію прокуратури за дотриманням законів; в) реалії вимагають більш повного розкриття правозахисного потенціалу прокуратури як органу забезпечення верховенства Конституції і законів України [14, с.155]. Тому навіть буду-

чи віднесеною до якоїсь традиційної гілки влади, прокуратура в будь-якій державі наділена функціями, не властивими для інших державних структур. Вона завжди зберігає певний рівень організаційної відокремленості, а обов'язкова прив'язка прокуратури до якоїсь із традиційних гілок влади не викликає на якимось вагомими концептуальними міркуваннями [2, с.8].

Україні, як державі постсоціалістичного типу, дісталася у спадок модель сильної прокуратури, яка здійснює відчутний вплив на стан законності і боротьби зі злочинністю, а також може суттєво впливати не лише на забезпечення конституційних прав і свобод громадян, але й на політичну та економічну ситуацію в державі. Крім того, прокуратура в Україні історично склалася як єдина централізована система, організаційно не пов'язана з жодною гілкою влади, що забезпечує незалежність її діяльності, вберігає від впливу політичних та інших корпоративних сил у суспільстві [1, с.86]. Враховуючи самостійний характер діяльності прокуратури України, вона не підпорядковується виконавчій або судовій владі, оскільки її діяльність є переважно наглядовою, елементом системи стримувань і протиправних дій між гілками влади, утвердження яких після прийняття Конституції України посилюється.

Аналіз наукової літератури доводить, що переважна більшість вчених і практиків вважають, що прокуратура і в подальшому має залишатися самостійним органом влади організаційно не входячи ні в одну з традиційних гілок державної влади. Але це не означає, що вона перетворюється на якусь «п'яту владу». Прокуратура діє в інтересах всієї влади, взаємодіє з ними, в деякому розумінні обслуговує їх. Прокуратура – це інструмент, механізм контролю за реалізацією повноважень (приписів) всіх гілок державної влади шляхом нагляду за точним виконанням законодавчих актів. Вона повинна займати особливе місце в механізмі взаємодії влади, сприятиме не роз'єднанню і протистоянню влади, а найсуворішому дотри-

манню законів усіма органами влади, верховенству закону, як одному з найважливіших принципів правової держави.

Прокуратура в сучасних умовах все більше є елементом системи стримувань і протиправних дій, які забезпечують не тільки стримування окремих гілок (від незаконних, протиправних дій, прийняття актів і т.д.), але й їх взаємодію з метою підтримання режиму законності і правопорядку, забезпечення та захисту прав громадян, посилення ролі прокуратури в системі правоохоронних органів за рахунок реалізації функції координації їх зусиль не тільки в сфері боротьби зі злочинністю, але і в питаннях участі у правотворчості, забезпеченні заходів щодо реалізації договорів із правової допомоги в рамках СНД.

Правове становище прокуратури дає їй можливість ефективно впливати на кожну з гілок державної влади, забезпечувати їх взаємодію та підтримувати систему «стримувань і протиправних дій», засновану на принципі поділу влади.

Наразі гостро постала необхідність у реформуванні системи органів прокуратури, їх повноважень, принципів взаємовідносин із судовою та іншими гілками державної влади тощо. Це має бути головним завданням нового закону «Про прокуратуру», який слід прийняти найближчим часом. Для цього, вважаємо, склалася всі передумови: стабілізація політичної та соціально-економічної ситуації в державі. Окрім того, у Законі слід більш чітко виписати повноваження прокуратури, її завдання та роль у системі органів державної влади. Однак лише прийняття такого закону не вирішить всіх проблем у правовому регулюванні цієї інституції, оскільки складовими реформування органів прокуратури є прийняття змін до Конституції України, інших законів України та обов'язкового реформування кримінально-процесуального законодавства.

Існує два шляхи подальшого реформування та розвитку органів прокуратури – шлях урізаних повноважень, коли прокуратура буде позбавлена можливості ефективно відстоювати інтереси держави громадян України і

шлях сильної, незалежної, але в той же час відповідальною перед суспільством прокуратури, яка в змозі гарантувати забезпечення законності, і ефективно захищати права громадян України. Безумовно, сучасним реаліям життя України найбільшою мірою відповідає незалежна, єдина, централізована система органів прокуратури багатофункціонального універсального типу [1, с.86].

На сьогодні прокуратура України є самостійним централізованим органом державної влади, що діє в системі правоохоронних органів держави. Саме такий статус прокуратури закріплений у ст.1 проекту Закону України «Про прокуратуру України» («Прокуратура України є незалежним державним органом, що становить єдину централізовану систему...»). Вважаємо, що зміст поняття «прокуратура України» потребує уточнення, оскільки із буквального тлумачення цієї статті законопроекту випливає, що прокуратура – це один незалежний орган, який має свою внутрішню централізовану систему. Мабуть, у цьому контексті доцільно говорити про систему органів прокуратури.

Отже, прокуратура України – це організаційно відокремлена багатофункціональна самостійна незалежна система державних органів, яка при здійсненні своєї діяльності впливає на кожну з гілок державної влади, забезпечуючи взаємодію та баланс між ними.

Перспективним у подальшому є наукова розробка питань, пов'язаних із дослідженням ролі прокуратури як багатофункціонального правозахисного органу державної влади.

ЛІТЕРАТУРА

1. Сухонос В. Щодо Концепції реформування прокуратури України / В. Сухонос, О. Звірко // Право України. – 2004. – № 1. – С. 86–90.

2. Проблеми та шляхи розвитку прокуратури України в умовах побудови демократичної правової держави : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня докт. юрид. наук : спец.

12.00.10 / М. В. Косюта ; Нац. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого. – Х., 2002. – 33 с.

3. Долежан В. В. Деякі аспекти співвідношення судової і прокурорської компетенції / В. В. Долежан // Правова система України: теорія і практика. – К., 1993. – С. 383–385.

4. Йоффе М. Чи займе прокуратура належне місце в системі державної влади? / М. Йоффе // Право України. – 1995. – № 8. – С. 25–27.

5. Туякбаев Ж. Прокуратура в системі державних органів Казахстану / Ж. Туякбаев // Законность. – 1994. – № 9. – С. 2–6.

6. Ломовский В. Д. Становление правового государства в РФ и функции прокуратуры / В. Д. Ломовский // Государство и право. – 1994. – № 5. – С. 26–27.

7. Нагляд органів прокуратури як гарантія забезпечення прав і свобод громадян в сфері адміністративної юрисдикції: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : 12.00.07 / В. В. Шемчук ; Харк. нац. ун-т внутр. справ. – Х., 2009. – 19 с.

8. Аникин А. Является ли прокуратура «силовым» ведомством? / Аникин А. // Законность. – 2000. – № 1. – С. 8–10.

9. Закон Республики Казахстан «О прокуратуре» : от 21.12.1995 г., № 2709 // ВВС Республики Казахстан. – 1995. – № 24. – Ст. 156.

10. Федоров Н. В. О судебной реформе в России // Государство и право. – 1992. – № 6. – С. 11.

11. Серета Г. Європейські пріоритети реформування прокуратури України / Серета Г. // Вісник прокуратури. – 2006. – № 3. – С. 11–13.

12. Толочко О. Прокуратура як незалежний орган у системі судової влади / Толочко О. // Вісник прокуратури. – 2006. – № 3. – С. 20–22.

13. Шуба В. В. Адміністративно-правові відносини в діяльності органів прокуратури України: загальнотеоретичні аспекти: дис. ... кандидата юрид. наук : 12.00.07 / Шуба В. В. ; Дніпропетровськ. держ. ун-т внутр. справ. – Д., 2006. – 200 с.

14. Організація судових та правоохоронних органів : навч. посібник для студентів

юрид. спеціальностей вищих навч. закладів освіти / [І. Є. Марочкін, В. В. Афанасьєв, В. С. Бабкова та ін.] ; за ред. І. Є. Марочкіна, Н. В. Сібільової, О. М. Толочка. – Х. : Право, 2000. – 272 с.

Логоша В. В. Місце прокуратури в системі органів державної влади / В. В. Логоша // Форум права. – 2011. – № 3. – С. 478–485 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/2011-3/11lvvodv.pdf>

Досліджено теоретичні погляди вітчизняних і зарубіжних вчених щодо місця прокуратури в системі державної влади; обґрунтовано авторську позицію.

Логоша В.В. Место прокуратуры в системе органов государственной власти

Исследованы теоретические взгляды отечественных и зарубежных ученых о месте прокуратуры в системе государственной власти; обоснована авторская позиция.

Logosha V.V. Place of Office of Public Prosecutor in System of Bodies of State Power

Idealized views of domestic and foreign scientists about a place of Office of Public Prosecutor in government system are researched; the authoring stand is justified.

Форум права Форум права